

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 020893 19 Кж 2
Бања Лука, 26.11.2020. године

Врховни суд Републике Српске у Посебном вијећу за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала, састављеном од судија Обрена Бужанина као предсједника вијећа, Даниеле Миловановић и Весне Антонић, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог М. С. због два кривична дјела злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. Кривичног закона Републике Српске у стицају са кривичним дјелом злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 3. Кривичног закона Републике Српске и оптуженог Б. Ј. због кривичног дјела злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 3. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалбама оптуженог М. С. и његових бранилаца адвоката З. Т. из М. и М. Д. из Б. Л. и браниоца оптуженог Б. Ј. адвоката М. П. из Б. Л., изјављеним против пресуде Окружног суда у Бањој Луци, Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 020893 17 К-п од 14.02.2019. године, након одржане сједнице вијећа у присуству републичког јавног тужиоца Горана Гламочанина, оптужених и њихових бранилаца, дана 26.11.2020. године, донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Уважавањем жалби оптуженог М. С. и његових бранилаца и браниоца оптуженог Б. Ј. укида се пресуда Окружног суда у Бањој Луци, Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 020893 17 К-п од 14.02.2019. године и предмет враћам првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Окружног суда у Бањој Луци, Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 020893 17 К-п од 14.02.2019. године, оглашени су кривим: оптужени М. С. за два кривична дјела злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. Кривичног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 49/03, са измјенама, у даљем тексту: КЗ РС), за која дјела су му утврђење казне затвора у трајању од по 2 (двје) године, у стицају са кривичним дјелом злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 3. КЗ РС, за које дјело му је утврђена казна затвора у трајању

од 1 (једне) године, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 4 (четири) године и 6 (шест) мјесеци, у коју му је урачунато вријеме проведено у притвору и оптужени Б. Ј. због кривичног дјела злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 3. КЗ РС, за које је осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године. Истом пресудом, на основу одредбе члана 56. став 1. тачка 3) и члана 60. став 1. и 2. КЗ РС, оптуженима је изречена мјера безбједности забране вршења позива, дјелатности или дужности и то забрана обављања послова државних службеника у државним органима којима је на основу закона или другог прописа донесеног на основу закона повјерено управљање имовином, у трајању од 3 (три) године од дана правоснажности те пресуде, с тим да се вријеме проведено у затвору не урачунава у вријеме трајања ове мјере. На основу одредбе члана 108. став 3. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 53/12, 91/17 и 66/18, у даљем тексту ЗКП РС), оштећени Г. Б.Л. је са имовинскоправним захтјевом упућен на парницу. На основу одредбе члана 99. став 1. у вези са чланом 96. став 2. тачке а) и е) ЗКП РС, оптужени су обавезани да солидарно надокнаде трошкове кривичног поступка у износу од 2.220,30 КМ (који трошкови се односе на трошкове приступа вјештака на главни претрес и трошкове вјештачења према трошковнику тужилаштва), те судски паушал у износу од по 300,00 КМ, у року од 15 дана од дана правоснажности те пресуде, под пријетњом принудног извршења.

Против те пресуде, жалбе су благовремено изјавили оптужени М. С. и његови браниоци адвокат З. Т. из М. и адвокат М. Д. из Б.Л. и бранилац оптуженог Б. Ј., адвокат М. П. из Б. Л.

Републички јавни тужилац није подносио одговор на жалбе одбране.

У сједници Посебног вијећа за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала овог суда, оптужени С. и његови браниоци су изложили жалбе, остајући код свих приговора из жалби, као и приједлога, те су оба оптужена подржали излагање својих бранилаца. Републички јавни тужилац Горан Гламочанин је предложио да се жалбе одбију, као неосноване и првостепена пресуда потврди.

Оптужени М. С. жалбу је изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и повреде Кривичног закона, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се ослободити од оптужбе или да се иста укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Браниоци оптуженог С. пресуду побијају због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде Кривичног закона и одлуке о казни и мјери безбједности. Приједлог жалбе браниоца З. Т. је да се побијана пресуда преиначи и оптужени ослободи од оптужбе или да се иста укине и предмет врати на поновно суђење. Приједлог жалбе браниоца М. Д. је да се побијана пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење или да се иста преиначи тако да се у односу на овог оптуженог одбије оптужба на основу члана 297. тачка д) ЗКП РС, сматрајући да постоје околности које искључују његово кривично гоњење.

Бранилац оптуженог Ј., адвокат М. П., пресуду побија због битне повреде одредаба кривичног поступка погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде Кривичног закона и одлуке о казни и мјери безбједности, са приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење или да се иста преиначи тако што ће се овај оптужени ослободити од оптужбе.

Разматрајући спис, побијану пресуду и жалбе, одлучено је као у изреци овог рјешења из сљедећих разлога:

Основано се у жалбама бранилаца оптужених указује да првостепени суд у вези са кривичним дјелом злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 3. КЗ РС, описано у тачки 3. изреке побијане пресуде, уопште не даје разлоге о намјери оптужених да прибаве имовинску корист. Како намјера прибављања имовинске користи представља један од битних елемената овог кривичног дјела, пропуштајући да да разлоге о томе, првостепени суд је починио битну повреду одредаба кривичног поступка, јер није дао разлоге о овој одлучној чињеници, чиме је починио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС, када је у питању кривично дјело из тачке 3. изреке побијане пресуде.

Основани су и жалбени приговори оптуженог М. С. и његових бранилаца да је чињенично стање непотпуно и погрешно утврђено и да су закључци побијане пресуде за сада неприхватљиви у дијелу који се односи на утврђење првостепеног суда да је радњама описаним у тачкама 1. и 2. изреке пресуде, овај оптужени прибавио имовинску корист привредним друштвима Н. Д. а.д. Б. Л. (у износу од 2.179.279,00 КМ) и Г. а.д. Б. Л. (у износу од 5.256.119,00 КМ), те тиме починио два кривична дјела злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. КЗ РС.

Одредбом члана 347. став 3. КЗ РС, прописано је да службено или одговорно лице које у намјери да себи или другом прибави какву имовинску корист, искористи свој положај или овлашћење, прекорачи границе свог овлашћења или не изврши службену дужност, казниће се затвором од шест мјесеци до пет година. Одредбом члана 347. став 4. КЗ РС, прописано је да ако је дјелом из става 3. овог члана прибављена имовинска корист у износу који прелази 10.000 КМ, учинилац ће се казнити затвором од једне до осам година, а ако тај износ прелази 50.000 КМ, казниће се затвором од двије до десет година.

Дакле, за постојање кривичног дјела из члана 347. става 3. КЗ РС, није нужно да је имовинска корист и прибављена, док за постојање дјела из члана 347. став 4. КЗ РС, за које је оптужени оглашен кривим првостепеном пресудом, конститутивни елемент кривичног дјела је наступање имовинске користи.

Код рјешавања спорне и одлучне чињенице да ли је предузетим радњама од стране оптуженог С., прибављена имовинска корист привредним друштвима Н. Д. а.д. Б. Л. (у износу од 2.179.279,00 КМ) и Г. а.д. Б. Л. (у износу од 5.256.119,00 КМ), које чињенице представљају битан елемент квалификованог облика кривичног дјела злоупотреба службеног положаја или овлашћења из

члана 347. став 4. у вези са ставом 3. КЗ РС, првостепени суд није са довољном пажњом цијенио чињеницу да је вјештак Д. О. извршила процјену тржишне вриједности предметних некретнина, док није утврђивала висину прибављене имовинске користи, јер јој то није био ни задатак, нити је са довољном пажњом цијенио чињеницу да су у току управни спорови пред Окружним судом у Б. Л. по тужбама Г. Б.Л., којима се тражи поништење Рјешења Републичке управе... РС Б. Л., као и парнични поступци у погледу власништва на наведених некретнина, из чега слиједи да чињеница о прибављеној имовинској користи, за сада није поуздано утврђена.

Ради тога, жалбе оправдано доводе у сумњу правилност утврђења првостепене пресуде да је радњама предузетим у тачкама 1. и 2. изреке пресуде, прибављена имовинска корист за наведена предузећа, када се има у виду да се воде управни спорови и парнични поступци, који нису правоснажно окончани.

Притом, побијана пресуда губи из вида да се код основног облика овог дјела предвиђеног у ставу 3. члана 347. КЗ РС, као битан елемент дјела појављује намјера прибављања имовинске користи за себе или другог, при чему је дјело свршено већ самим утврђењем те намјере, а није од значаја да ли је та корист и прибављена. Насупрот томе, за постојање квалификованог облика овог кривичног дјела из става 4. исте законске одредбе, за које је оптужени оглашен кривим побијаном пресудом, неопходно је да је та имовинска корист и прибављена.

Из наведених разлога, жалбом првооптуженог и његових бранилаца, се основано доводи у питање правилност утврђења побијане пресуде да је оптужени радњама описаним под тачком 1. и 2. изреке, прибавио имовинску корист за наведена правна лица, када се има у виду чињеница да још увијек нису правоснажно окончани управни спорови и парнични поступци, који се пред судовима воде, у погледу власништва на наведеним некретнинама.

Дакле, првостепени суд је требао ове чињенице цијенити са више пажње и критичности, због чега, по оцјени овог суда, чињенично стање у овом дијелу побијане пресуде није правилно и потпуно утврђено, а тиме је и правилност правне квалификације радњи оптуженог, описаних под тачкама 1. и 2. изреке побијане пресуде, доведена у сумњу.

Из наведеног произилази да је закључак побијане пресуде да се у радњама оптуженог М. С. описане у тачкама 1. и 2. изреке побијане пресуде, стичу обиљежја два кривична дјела злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 4. у вези са ставом 3. КЗ РС, за сада преурађен.

Из свега наведеног произилази да су основани жалбени приговори бранилаца оптужених, засновани на тврдњи да је побијана пресуда у дијелу који се односи на тачку 3. изреке, захваћена битним повредама одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС у облику недостатка разлога о одлучним чињеницама, те жалбени приговори оптуженог С. и његових бранилаца, засновани на тврдњи да је првостепени суд непотпуно и погрешно утврдио чињенично стање у дијелу који се односи на тачке 1. и 2. изреке

побијане пресуде у сегменту утврђења да је радњама оптуженог, прибављена имовинска корист за наведене правне субјекте.

Због тога је ваљало жалбе оптуженог С. и његових бранилаца и браниоца оптуженог Ј. уважити, побијану пресуду укинути, на основу члана 329. став 1. тачке а) и б) ЗКП РС и предмет вратити првостепеном суду на поновно суђење.

Како је пресуда у дијелу који се односи на тачку 3. изреке, укинута због битне повреде одредаба кривичног поступка, а због тих повреда овај суд не може испитати правилност чињеничне основе побијане пресуде у дијелу који је захваћен овом повредом поступка, као ни правилност примјене Кривичног закона, то ће првостепени суд у наставку поступка отклонити наведену битну повреду, а оцјениће и све остале приговоре из жалби којима се указује на повреде Кривичног закона и на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање у дијелу који се односи на кривично дјело злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 3. КЗ РС.

Осим тога, у поновном суђењу, суд ће отклонити и недостатке на које је указано овим рјешењем у погледу оцјене изведених доказа на главном претресу, а у вези чињенице да ли је радњама оптуженог М. С. описане у тачкама 1. и 2. изреке побијане пресуде, прибављена имовинска корист за наведене правне субјекте, а ако оцјени потребним поновити већ изведене доказе, по потреби извешће и нове доказе, те затим исте оцијенити у складу са одредбом члана 295. став 2. ЗКП РС, а чињенична утврђења до којих таквом оцјеном дође, образложити на начин који прописује одредба члана 304. став 7. ЗКП РС.

Само ако тако поступи, првостепени суд ће у овој кривичноправној ствари моћи донијети правилну и закониту пресуду.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Обрен Бужанин

Тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић